

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 10. SINIF ÇALIŞMA SORULARI

1) Dede Korkut hikayeleri kaç hikayeden oluşmaktadır?

Dede Korkut hikayeleri, bir ön söz ve on iki hikâyeden oluşur.

2) En önemli ve bilinen halk hikayelerinin isimlerini yazınız.

Kerem ile Aslı, Ferhat ile Şirin, Arzu ile Kamber, Tahir ile Zühre, Âşık Garip, Hz. Ali Cenklere, Hayber Kalesi halk hikâyeleridir.

3) Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp ve Ali Canip Yöntem'in birlikte çıkardıkları derginin adı nedir? Hangi edebiyat akımına öncülük etmişlerdir?

Çıkardıkları dergi: Genç Kalemler

Edebiyat Akımı: Milli Edebiyat

Kalenin ardı tandır
Yandır Allah'ım yandır
Beni güvercin eyle
Yâr bahçesine kondur

4) Yukarıdaki şiirin biçim ve ahengiyle ilgili istenilen bilgileri noktalı yerlere yazınız.

Nazım birimi :

Ölçü :

Kafiye düzeni :

Nazım birimi : Dörtlük

Ölçü : 7'li hece ölçüsü

Kafiye düzeni : aaxa

5) Halk edebiyatı kaçaya ayrılmaktadır? Bunlar nelerdir?

Halk edebiyatı üçe ayrılmaktadır.

Anonim halk edebiyatı

Aşık edebiyatı

Dini tasavvufi halk edebiyatı

6) Türk adının kullanıldığı ilk yazılı metinleri hangisidir?

Türk adının kullanıldığı metinler Orhun (Göktürk-Köktürk) kitabeleridir.

7) Yuğ töreni nedir? Yuğ töreninde okunan şiirlere ne ad verilir?

Yuğ töreni: İslamiyet öncesi Türk edebiyatında ölen bir kimsenin ardından yapılan törenlere yuğ töreni denir.

Yuğ törenlerinde okunan şiirlere ise sagu denir.

Koşma

Ala gözlüm ben bu elden gidersem
Zülfü perişânım kal melil melil
Kerem et aklından çıkarma beni
Ağla göz yaşını sil melil melil

Yeğîn ey sevdiğim sen seni gözet
Karayı bağla da beyazı çöz at
Doldur ve bâdeyi bir daha uzat
Ayrılık şerbetin ver melil melil

Elvan çiçeklerden sokma başına
Kudret kalemini çekme kaşına
Beni unutursan doyma yaşına
Gez benim aşkımla yâr melil melil

Karac' oğlan der ki ölüp ölünce
Ben de güzel sevdim kendi halımca
Varıp gurbet ile vâsıl olunca
Dostlardan haberim al melil melil
Karacaoğlan

(8-9.soruları yukarıdaki şiire göre cevaplayınız.)

8) Şiirin biçim ve ahengiyle ilgili istenilen bilgileri noktalı yerlere yazınız.

Nazım birimi :

Ölçüsü :

Edebiyat geleneği(dönemi) :

Nazım birimi : Dörtlük

Ölçüsü : 11'li hece ölçüsü

Gelenek: Halk edebiyatı (Aşık kolu)

9) Yukarıdaki şiirin konusunu ve temasını yazınız.

Konusu:

Teması:

Konusu: Karacaoğlan'ın ayrılık durumunda sevdiğinden yapmasını bekledikleridir.

Teması: Ayrılık

10) Çanakkale Şehitlerine adlı destanı hangi şairimiz yazmıştır.

Çanakkale Şehitlerine adlı destanı Mehmet Akif ERSOY yazmıştır.

Bir bahar günü Sait Faik ve Orhan Veli ile birlikte yaptığımız bir Boğaz gezintisini hatırlıyorum. O gün Beykoz’a kadar gitmiştik. Vapurumuz küçücük bir şeydi. Üçümüz kenar sıralarda oturmuştuk. Bütün Anadolu iskelelerine uğrayanını aramış, ona binmiştik. Üsküdar’dan Beykoz’a kadar her iskelede Sait beni sınava çekmişti: “Şu iskeleyi anlatmak gerekirse neresinden başlarsın?” Anadoluhisarı iskelesinin yanında küçük bir kahve vardır. Onun önünde durmuştuk. “Haydi, dedi, madem ki, hikâyecisin, şu kahvede ilk gözüne çarpan nedir, söyle bakalım?” Baktım üç, dört kişi oturmuş, kâğıt oynuyor, kahve içiyor, duvarda bir takım renkli basma resimler... İran Şahının, Atatürk’le resmi falan. Bu resimleri belirtirim, dedim. Kızdı birden, “Ulan, dedi, o kenarda tek başına oturan ihtiyar sakallı var ya? İşte asıl hikâye o be?” Gerçekten denize doğru bir küçük ihtiyar oturmuştu. Yalnız, sıkıntılı bir hali vardı. Vapuru da değil, denizi de değil, kahvenin önündeki o pis suları seyrediyordu. Sait, yol boyunca, hep o ihtiyardan söz açtı, durdu. Daha bunun gibi irili, ufaklı anılar kafamın içinde diriliyor. Ama en unutamayacağım anılar, onun yeni yazdığı hikâyeleri telâşla, sevinçle, endişeyle, okuduğu anlar... Sait’in bir çok hikâyelerini ilk defa kendi ağzından dinlemenin tadını duydum.

Oktay AKBAL,
Şair Dostlarım

11) Yukarıdaki metinde yer alan anı kimlerin başından geçmektedir?

Olay şu kişilerin başından geçmektedir: Sait Faik, Orhan Veli, Oktay Akbal

12) Yukarıdaki metinde yer alan anı ne zaman ve nerede geçmektedir?

Metindeki anı bir bahar günü, Anadoluhisarı iskelesinin yanındaki küçük bir kahvenin önünde geçmektedir.

13) Yukarıdaki metinden hareketle anı türünü tanımlayınız.

Bir kimsenin yaşadığı veya geçmişte tanık olduğu olay ve durumları konu edinen yazı türüne **anı denir**

14) Türkçeye çevrilen ilk romanın adını, yazarının adını ve çevirmenin adını yazınız.

Roman Adı: Yazarın Adı: Çevirmenin Adı:

Roman Adı: Telemak Yazarın Adı: Fenelon Çevirmenin Adı: Yusuf Kamil Paşa

15) Tanzimat 1.Dönem romancıları kimlerdir?

Şemsettin Sami , Namık Kemal , Ahmet Mithat Efendi

16) Tanzimat Dönemi romanlarında daha çok hangi konular işlenmiştir?

Tanzimat Dönemi romanlarında en çok sosyal konular, günlük konular, tarihi konular ve medeniyet çatışmaları işlenmiştir.

17) Servetifünun dönemi yazarları hangi akımdan etkilenmişlerdir?

Realizm akımından etkilenmişlerdir.

18) Boğazda bir yalıda geçen olayların bir aşk üçgeni etrafında anlatıldığı ve Halit Ziya Uşaklıgil'in yazdığı romanın adını yazınız. Romanın dizi filmi de yapılmıştır.

Soruda bahsedilen romanın adı Aşk-ı Memnu'dur.

19) Kurtuluş Savaşı'nı anlatan yapma destanlardan iki tanesini adını yazınız.

Kurtuluş Savaşı'nı anlatan destanlar

- Üç Şehitler Destanı
- Atatürk Kurtuluş Savaşında
- Kuvayi Milliye Destanı
- Sakarya Meydan Savaşı

20) İş yerinizde veya günlük hayatınızda yaşadığınız bir sorunla ilgili bir tutanak yazınız.
(Tutanak yerine dilekçe, mektup vb. de yazdırılabilir.)

(Tutanağı yazarken başlık bölümüne tutanak olduğunu belirtin. Kısa, düzgün ve anlaşılır ifadeler kullanın. Kişisel görüş belirtmeyin. Tutanakta ad, soy ad, imza ve tarih olmasına dikkat edin.)

21) Dinleme sınavında öğrencilere bir metin okunur. Metinle ilgili sorular yazılı olarak verilir. Öğrenciler dinledikleri metinlere göre soruların cevaplarını yazılı olarak verirler.

22) Konuşma sınavında her öğrenci bireysel olarak konuşma sınavına alınır. Sınav komisyonu tarafından verilen konu üzerinde kısa konuşma yaparlar. Konuşma sınavında öğrencinin konuya hakimiyeti, vurgu ve tonlaması jest ve mimikleri ile ikna kabiliyeti vb . durumları dikkate alınarak puanlama yapılır.